

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. V. Ponuntur signa ex quibus dignosci queat an quis sit scrupulosus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

Ponuntur signa, ex quibus dignosci queat an quis sit
scrupulosus.

52. **S**ed satis sit. Cumque morbi huius tam importuni causas expo- Indicia ex
quibus di-
gnosci potest
an quis sit
scrupulosus.
suerimus & originem, istud tandem breuibus dicendum est, quæ demum sint signa, è quibus recte dignosci possit, an quis hæc mentis ægritudine sit correptus. Et quamuis ex his quæ jam exposita sunt, facile id sit statuere, modo ea quæ vniuersim dicta sunt, particulatim applicentur; iuterit tamen quædam criteria indicare, è quibus facilis erit huius morbi coniectura.

Ac *Primo* scrupulis sese corripit recte is statuet, qui passim in rebus omnibus agendis de actionum suarum bonitate aut malitiâ dubitat; peccatumue esse suspicatur id quod agit, sine vllò, aut certè & vano futiliqûe fundamento.

Secundo si vt res aliqua fortè peracta est perperam, leuique aspersa sit crimine quæ exhibita est actio, magno tumultu inuoluatur mens, angatur cor, & præter rem, culpæque commissa merita exæstuet.

Tertio si re antè benè perpensâ, virique prudentis & boni consilio constitutâ, illicò pedem retrahis, quod fortè erratum sit à te, vtrpote qui totam causam fortè non rectè exposueris, forrè etiam quod à te consultus rem non planè intellexerit; aut etiam quod fortè non eâ sit scientiâ, qui de re potuerit prudenter diiudicare. Hæc, inquam, si tibi importunè ingerantur, tunc scias non fortè, sed certò certius, te scrupulis intricari.

Quarto euidentius id erit, si postquam plures consulueris, & tibi aliisque negotium facestueris ineptissimum, iisdem nihilominus angoribus & sæpè etiam maioribus implicaris.

Quinto si ea quæ cunctis patent & manifesta sunt, anxie examinas, & quasi rem admodum abstractam, & intricatam proponis, & quidem sæpius, & quidem non vni.

Sexto si ratiocinio, consecutionibusque quæ nemini sano incidere, de peccato commisso certi quid statuas, firmumque iudicium feras.

Septimo,

Septimò, si peccata esse statuas, quæ à viris optimis sine vllâ criminis suspitione, vides agi promiscuè.

Octauò si dum Conscientiæ examen instituis, maioribus tenebris mentem videas obscurari.

Nonò si Confessione, non semel sed sapiùs institutâ, accrescant dubia nihilominùs, & vti fit, aliud ex alio pullulet, nouosque secum metus & suspiciones nouas trahant.

Denique ne infinitus sim, si Confessarius, animæ inquam Medicus, asserat, scrupulis agitari te, id tecum certò & indubitatum statue, eò morbo te prorsus correptum teneri. Quid verò deinde, inquires, id si credam? Quid? tum demùm assero magnâ ex parte sanatum te, id tibi si persuaseris. Medicinam tum demùm adhiberi patieris malo accommodam. Nemo quæ pesti depellendæ sunt necessaria, adhiberi sibi volet, nisi qui peste contactum se crediderit. Atque hoc habet sibi speciatim proprium morbus hic de quo agimus, vt nemo quantumcumque scrupulis agitetur, scrupulosus aut dici velit, aut videri. Et quamuis res sit oculis conspicua, & omnium ore decantata, numquàm eo sese morbo correptum esse, fateri appetat. Fortassis ne videatur aliis insanire, aut etiam vt nullam medicinam recipiat, sibi que soli tantò vehementiùs insaniat. Quamquam & hîc etiam Diaboli artes agnosco, qui vnâ cum scrupulis, insignem solet turbatis mentibus ingenerare arrogantiam, iudicii que peruicaciam, vt soli sibi videantur sapere. Et donec sic sapiunt, omnem etiam præfractè respuunt mali medicinam. Sed hæc Tractatu sequenti dicenda sunt vberius.

TRACTA-